

Structurile arheologice descoperite pe suprafața străzii Poștei

(tronson str. Stavropoleos – str. Sf. Dumitru)

Virgil Apostol

Structurile arhitectural-arheologice identificate în anul 2011 în urma degajării și lărgirii șanțurilor pentru utilități se rezumă, având în vedere caracterul săpăturii, la fragmente dispartate ale unor structuri aparținând unor construcții înregistrate în Planul Borroczyń (1852)¹ și în Planul 1895-1899.² Hanul Stavropoleos (corpul sudic), *Casa A*, *Casa C*.

Pe suprafața străzii Poștei au mai fost descoperite cu ocazia unor lucrări de construcții sau a unor cercetări arheologice anterioare alte elemente ale structurii istorice: o amplă construcție situată la intersecția străzii Poștei cu strada Franceză³ și un fragment dintr-o construcție (*Casa B*)⁴ amplasată pe o parcelă orientată spre ulița Ișlicarilor (Franceză) și retrasă puternic de la aliniament cu cca. 16,50 m.

Hanul Stavropoleos

Fragmentele de fundații (Z1-Z9) descoperite pe suprafața unde se afla corpul sudic al Hanului Stavropoleos au grosimi de cca. 80-90 cm și adâncimi de cca. 1,5 m. În zone restrânse se păstrează și fragmente din elevație pe o înălțime de max. 30 cm. Zidurile sunt realizate din cărămidă (29x14,5x4 cm) zidite cu mortar de var direct în groapa de fundație. Cercetările arheologice restrânse nu au putut furniza suficiente informații pentru reconstituirea configurației planului zonei din aripa sudică a hanului suprapusă de actuala stradă.

Casa A

În Planul Borroczyń de la 1852, această construcție este marcată în mod similar hanurilor sau bisericilor. Deși *Casa A* este identificată în mai multe publicații⁵ ca făcând parte din Hanul Constantin-Vodă, această construcție era situată pe parcela vecină dinspre vest, cea a Bisericii Sf. Dumitru. Încă din anul 1848, când maiorul Borroczyń realizează releveul detaliat al Hanului Constantin-Vodă,⁶ curtea hanului nu includea această construcție.

¹ Maior Baron Rudolf Arthur Borroczyń, *Planul Bucureștului. Ridicat, tras chi-publikat din porunka prea Înălțatului Domn Stăpînitor Barbu Dimitrie Știrbeiu*, 1852, colecțiile Muzeului Municipiului București.

² *Planul Bucureștilor ridicat de Institutul Geografic al Armatei*, 1895-1899, colecțiile Muzeului Municipiului București.

³ Cercetările arheologice de pe strada Franceză au fost realizate de un colectiv de la Institutul Național al Monumentelor Istorice (D. Mihai *et. al.*, *București. Centrul istoric – str. Franceză*, CCA 2008 – campania 2007) și de un colectiv coordonat de Muzeul Municipiului București. Studiul de arhitectură a fost realizat de V. Apostol și Șt. Bălci (*Structuri arhitectural-arheologice din Centrul Istoric București*, Caiete ARA 1, 2010, p. 134-135.)

⁴ Cercetări arheologice preventive realizate în anul 2002 de un colectiv de la Muzeul Național de Istorie a României. Releveu și studiu de arhitectură realizat de V. Apostol, *Structurile arheologice suprapuse de Palatul Poștelor și Telegrafelor*, mss.

⁵ De ex. Gr. Ionescu, *Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor*, București, 1981, p. 416, Fig. 259; A. Pănoiu, *Evoluția orașului București*, București, 2011, p. 81.

⁶ Planul Hanului Constantin Vodă (1848), R. A. Borroczyń, *Planul Hanului Constantin Vodă*, Arhivele Statului, Județul Ilfov – inv. 2342 – vol. I. Planuri A-N., Dosar 38 – Planul Hanului Constantin Vodă – 30 martie 1848 (Borosin).

Din această construcție, surprinsă într-o fotografie din anul 1856 (V. Planșa 01),⁷ a fost descoperit un sigur zid (Z18, Z25, Z26), lung de cca. 13 m și gros de 61 cm, realizat din cărămidă (28-29x14-15x3,5 cm) legată cu mortar.

*Casa B (Casa Drugănescu)*⁸

Parcela pe care era amplasată construcția din care provine zidul Z27 era ocupată de o construcție izolată și de anexe așezate pe limita dorsală a proprietății și parțial (jumătatea dorsală) pe cele laterale. Investigațiile arheologice din anul 2002 au surprins latura estică a construcției-anexă amplasată pe limita laterală estică. A fost descoperit zidul estic al unei pivnițe boltite, întărită cu arce dublouri. Pornirile a două dintre ele se conservă în suprafața investigată. Între cele două arce dublouri se află o nișă (lungime: 96 cm, înălțime: 85 cm la naștere) boltită în arc aplatizat (săgeată de 15 cm). În apropierea celor două arce, în masa zidului sunt poziționate două răsuflători înguste (cca. 35 cm). Construcția este realizată din cărămidă (26x13x4-4,5 cm) legată cu mortar de var.

Casa C

După desființarea Casei A, fundațiile acesteia au fost suprapuse de o construcție cu plan dreptunghiular, însoțit de două rezalituri ample situate în zona centrală a laturilor lungi. Clădirea (Casa C) era împărțită în trei travee, cea centrală încadrând cele două rezalituri. Zidurile conservate au o grosime de cca. 60 cm și o înălțime conservată de cca. 2,70 m (fundație zidită așezată pe o talpă turnată în groapă de 31 cm adâncime). Cărămida folosită preponderent are dimensiuni de 26(27)x13x4,5(5) cm, existând în masa de zidărie și cărămidă refolosită (24(25)x12x4,5 cm; 29x14,5x3,5(4) cm) probabil de la construcțiile anterioare dezafectate. La nivelul subsolului, spațiile erau acoperite cu bolți în leagăn (traveea centrală) și bolți *a vella* (traveele laterale). Urmele celor două tipuri de boltiri au fost descoperite pe zone foarte restrânse, săpăturile rezumându-se la scopul menționat.

În colțul nordic al rezaliturii de pe latura vestică delimitată arheologic, a fost descoperită o construcție de mici dimensiuni adosată într-un moment ulterior. Este posibil ca această anexă să fi avut funcțiunea de aparat de acces.

⁷ Ludwig Angerer, fotografie 1856, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Angerer_-_Biserica_Sf_Dumitru_1856.jpg

⁸ Numele proprietarului este menționat în Planul Borroczyn (1847-1852) (Maior Baron Rudolf Arthur Borroczyn, *Planul Borroczyn 1847-1852*, Biblioteca Academiei Române) sau în Planul Ambrosiu (P. Ambrosiu, *București – Centru acum 50-60 de ani*, 1911, Biblioteca Academiei Române). Această propunere de localizare a Casei Drugănescu este diferită de ipoteza identificării ei cu construcția (casa 7 – notație cf. V. Apostol, Șt. Bâlici, *Structuri arhitectural-arheologice din Centrul Istoric București*, Caiete ARA 1, 2010, p. 134) descoperită în zona intersecției străzii Poștei cu strada Franceză (D. Mihai *et al.*, *op. cit.*).